

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 6 Cmo 122/2023, ECLI:CZ:VSPH:2023:6.CMO.122.2023.1

Číslo: 5/2026

Právní věta:

Navrhovatel předběžného opatření skládá vždy jen jednu jistotu bez ohledu na to, kolik v návrhu na předběžné opatření učinil samostatných návrhů na uložení povinnosti.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 15.06.2023

Spisová značka: 6 Cmo 122/2023

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Jistota, Předběžné opatření

Předpisy: § 75 písm. b) o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze změnil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2023, sp. zn. 2 Nc 1273/2023, tak, že se návrh na nařízení předběžného opatření neodmítá.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Návrhem doručeným soudem prvního stupně dne 28. 4. 2023 domáhá se navrhovatel nařízení předběžného opatření, kterým by soud

a. uložil účastníci 1) zdržet se jakéhokoli právního či faktického jednání jednatele účastníka 2),

b. zakázal účastníci 1) jakkoli nakládat s jakýmkoli majetkem účastníka 2), zejména s jejími bankovními účty specifikovaných čísel u společnosti SATCHEL se sídlem v Litvě, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. a Raiffeisenbank a.s.,

c. zakázal účastníci 1) zcizit nebo jakkoli zatížit podíl v účastníkovi 2),

d. uložil účastníkovi 4) neprovádět žádný zápis změny údajů na návrh účastnice 1) ve prospěch účastníka 2)

e. a navrhovatelí uložil podat do jednoho měsíce žalobu o neplatnost smlouvy o převodu podílu navrhovatele v účastníkovi 2) na účastnici 1) ze dne 9. 3. 2023 a o neplatnost rozhodnutí o jmenování účastnice 1) jednatelkou účastníka 2) ze stejného data.

2. Soud prvního stupně napadeným usnesením návrh na nařízení předběžného opatření odmítl (výrok I), vrátil navrhovateli složenou jistotu ve výši 50 000 Kč (výrok II) a rozhodl o nákladech řízení (výrok III). Byl toho názoru, že je-li v rámci jediného návrhu na nařízení předběžného opatření formulováno více samostatných návrhů, podléhá povinnosti složit jistotu každý z nich. Pokud by totiž navrhovatel podal více samostatných návrhů na nařízení předběžného opatření, musel by složit jistotu za každý z nich. Kumulací více návrhů do jednoho podání tak dochází k obcházení smyslu právní úpravy jistoty (usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2015, sp. zn. [II. ÚS 3242/13](#)). V projednávané věci se navrhovatel domáhal, aby dvěma subjektům bylo uloženo více povinností, složil však pouze jednu jistotu ve výši 50 000 Kč. Taková jistota podle soudu prvního stupně nedostačuje.

II.

Odvolání a vyjádření k němu

3. Proti tomuto usnesení podal navrhovatel odvolání, ve kterém zdůraznil, že v soudem prvního stupně citovaném usnesení Ústavní soud pouze neshledal, že by požadavek na složení jistoty ke každému z kumulovaných návrhů byl v extrémním rozporu s principy spravedlnosti, čili jej označil za nespravedlivý, avšak nikoli extrémně. Vedle toho soud prvního stupně nedal navrhovateli žádný návod, jakou jistinu má zaplatit – za každý výrok, subjekt, bankovní účet. Jedinou „odpůrkyní“, které může vzniknout škoda, je účastnice 1), ostatním škoda vzniknout nemůže. Jestliže měl soud prvního stupně za to, že jistota nedostačuje k úhradě hrozící škody, měl navrhovatele vyzvat k jejímu doplnění. Upozornil na usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 6. 2021, sp. zn. [II. ÚS 1361/21](#), ve kterém bylo nařízeno předběžné opatření vůči více subjektům, přestože navrhovatel složil jen jedinou jistotu. I v tomto případě Ústavní soud konstatoval, že výklad odvolacího soudu nevykazuje ústavněprávní deficit. Odkázal i na komentářovou literaturu, podle které je výše jistoty nezávislá na předmětu sporu a jeho hodnotě. Cílem navrhovaného předběžného opatření je zamezit škodám, které by vznikly dalším nakládáním s podílem v účastníkovi 2) a s jeho majetkem ze strany účastnice 1), která podíl nabyla neoprávněně a nestala se ani jednatelkou účastníka 2). Riziko vzniku škody tak není závislé na počtu jednotlivých návrhů.

III.

Důvodnost odvolání

4. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací po zjištění, že odvolání bylo podáno včas osobou k tomu oprávněnou, přezkoumal napadené usnesení a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

5. Podle § 75b o. s. ř. k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, je navrhovatel povinen složit nejpozději ve stejný den, kdy podal u soudu návrh na nařízení předběžného opatření, jistotu ve výši 10 000 Kč a ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti ve výši 50 000 Kč. Dospěje-li předseda senátu k závěru, že složená jistota zjevně nepostačuje k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, anebo že jde o opětovný návrh na nařízení předběžného opatření, který ve věci těchto účastníků požaduje z obdobných důvodů stejnou nebo obdobnou zatímní úpravu poměrů, vyzve navrhovatele bezodkladně, aby do 3 dnů složil doplatek jistoty ve výši, kterou stanoví s přihlédnutím k okolnostem případu. Podalo-li návrh na předběžné opatření více navrhovatelů, jsou povinni jistotu a doplatek jistoty složit společně a nerozdílně.

6. Komentářová literatura se shoduje v tom, že (s výjimkou dělení na věci vztahů mezi podnikateli týkající se jejich podnikatelské činnosti a věci ostatní) není výše jistoty, kterou má navrhovatel složit,

závislá na předmětu sporu ani jeho hodnotě. Stejně tak více navrhovatelů je povinno složit jednu jistotu bez ohledu na to, zda je vztah mezi nimi společenstvím nerozlučným či samostatným (§ 91 o. s. ř. – srov. Levý in: Svoboda, Smolík a kol. Občanský soudní řád. Komentář. Praha: C. H. Beck 2021, k § 75b marg. č. 1,2, nebo Bureš, Drápal a kol. Občanský soudní řád. Komentář. Praha: C. H. Beck 2009, k § 75b marg. č. 1).

7. Ústavní soud usnesením ze dne 25. 6. 2015, sp. zn. [II. ÚS 3242/13](#), shledal ústavně konformními závěry Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně, podle kterého, domáhali-li se navrhovatelé jedním návrhem na vydání předběžného opatření tří různých plnění (zdržet se zásahů do svých pozemků, uvést je do původního stavu a snášet jejich užívání), odpovídala každému z těchto návrhů povinnost složit jistotu v zákonné výši. Kumulací návrhů by jinak docházelo k obcházení smyslu úpravy jistoty, kterým je zajištění nároku na náhradu škody, která může ostatním účastníkům odlišným od navrhovatele vzniknout a také zabránění nadužívání institutu předběžných opatření. Naproti tomu ovšem Ústavní soud usnesením ze dne 24. 6. 2021, sp. zn. [II. ÚS 1361/21](#), odmítl ústavní stížnost stěžovatelky, jíž bylo předběžným opatřením uloženo ukládat úplatu za užívání nemovitostí do soudní úschovy a zdržet se jakéhokoli použití prostředků získaných za užívání stejných nemovitostí od třetí osoby. Skutečnost, že návrhu na nařízení takového předběžného opatření soudy vyhověly po složení jediné jistiny, neshledal Ústavní soud rozpornou s ústavním pořádkem.

8. Z judikatury Ústavního soudu tak lze jedinečně dovodit, že v rozporu s ústavním pořádkem není ani výklad, podle kterého se v případě kumulace více návrhů v jednom návrhu na vydání předběžného opatření skládá jen jedna jistota, ani výklad, podle kterého je třeba složit za každý samostatný návrh jednu jistotu. Precedenčně závazné podle čl. 89 odst. 2 Ústavy jsou ostatně jen nálezy Ústavního soudu, nikoli jeho usnesení (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. [IV. ÚS 301/05](#)).

9. Odvolací soud považuje za správný ten výklad, podle kterého se za jeden návrh na nařízení předběžného opatření skládá jen jedna jistota, bez ohledu na to, zda se v návrhu navrhuje uložení většího počtu povinností. K tomu odvolací soud vedou následující důvody. I podle odvolacího soudu je účel jistoty dvojitý – jednak má zjednodušit ostatním účastníkům řízení domoci se náhrady škody, která jim může vzniknout v souvislosti s tím, že soud o návrhu na nařízení předběžného opatření rozhoduje pouze na základě osvědčení rozhodujících skutečností a zásadně bez slyšení ostatních stran sporu, jednak má omezit zneužívání institutu předběžného opatření k účelům, k nimž není určen. Zároveň však nelze pominout účel samotného institutu předběžného opatření, tj. zatímní úpravu poměrů účastníků, případně zajištění výkonu očekávaného rozhodnutí ve věci samé v případech, kdy hrozí, že by rozhodnutí ve věci samé po řádném řízení přišlo pozdě. Právní úprava předběžných opatření je proto podřízena požadavku bezodkladnosti rozhodnutí. Proto se navrhovatel nevyzývá k opravě návrhu (§ 75a o. s. ř.), rozhoduje se bez slyšení účastníků a na základě pouhého osvědčení rozhodujících skutečností (§ 75c odst. 1 až 3 o. s. ř.), a proto také musí navrhovatel složit jistotu ve stejný den, kdy u soudu podal návrh. Má-li být tedy ochrana ve formě předběžného opatření účinná, musí mít navrhovatel přiměřenou jistotu, že jeho návrh bude soudem přijat a bude o něm rozhodnuto. Tuto jistotu bude mít tehdy, jestliže k věcnému projednání jeho návrhu bude stačit, že složí jednu jistotu. Úvahy o tom, kolik samostatných návrhů navrhovatel v jednom podání učinil, by vedly pouze k nejistotě navrhovatelů, jak vysokou částku mají u soudu složit.

10. Tomuto výkladu ostatně nasvědčuje i poslední věta § 75b odst. 1 o. s. ř. Jestliže více navrhovatelů, a to i samostatných společníků, skládá jen jednu jistotu, přestože by návrh (jsou-li samostatnými společníky) mohli podat každý samostatně, pak nedává logiku, aby jeden navrhovatel za více společně uplatněných návrhů skládal jistot více. Má-li soud za to, že složená jistota neodpovídá výši hrozící škody, nebo že jde o opakovaný obstrukční návrh, má postupovat podle § 75b odst. 1 věty druhé o. s. ř. a vyzvat navrhovatele k doplacení jistoty ve výši, která bude přiměřená jak povaze sporu, tak i rozsahu povinností, které mají být předběžným opatřením uloženy. Tento zákonný postup tak zajistí naplnění obou účelů jistoty, tj. ochrany ostatních účastníků před hrozící

škodou i omezení zneužití návrhů na předběžné opatření, navíc postupem pro účastníky srozumitelným.

11. Odvolání by ostatně bylo důvodné i z jiného důvodu. Jistina ve výši 50 000 Kč dopadá pouze na předběžná opatření týkající se vztahů mezi podnikateli, které vyplývají z jejich podnikatelské činnosti. Z navrhovatelem tvrzených skutečností se přitom nepodává, že by podnikatelem ve smyslu § 420 a § 421 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. byl kdokoli jiný než účastník 2). Samotná skutečnost, že je někdo společníkem společnosti s ručením omezeným, z něj ještě nečiní podnikatele (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2013, sp. zn. [29 Cdo 1285/2013](#)). I kdyby tak měl navrhovatel složit jistinu za 4 samostatné návrhy, složil ji ve výši 50 000 Kč, tedy by ještě o 10 000 Kč přeplatil.

12. Návrh na vydání předběžného opatření proto neměl být odmítnut podle 75b odst. 2 o. s. ř. pro nesložení jistoty.

13. Za situace, kdy návrh na nařízení předběžného opatření obsahuje náležitosti stanovené § 75 odst. 2 o. s. ř. a je určitý i srozumitelný, odvolací soud napadené usnesení podle § 220 odst. 1 *per analogiam* (srov. usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod [R 17/2014](#) Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek) změnil tak, že se návrh na nařízení předběžného opatření neodmítá. Na soudu prvního stupně nyní bude, aby o návrhu věcně rozhodl.